

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/183/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514206349
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7514206349.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti L. T. nar. XX.X.XXXX a L. T. nar. XX.XX.XXXX zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach detí rodičov G. T. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v M. na R. ul. č. XX toho času v Ď. č. XXX a U. T. nar. X.X.XXXX bývajúceho vo X. F. č. XXX v konaní o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia o zákaze styku otca s maloletými deťmi o odvolaní matky a otca proti uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie z 25.4.2014 č.k. 9P 126/2014-18 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením predbežne zakázal styk otca s mal. L. T. a zamietol návrh matky na predbežný zákaz styku otca s mal. L. T..

Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie obaja rodičia.

Matka podala odvolanie proti výroku, ktorým súd prvého stupňa zamietol jej návrh na zákaz styku otca s mal. L.. Domnieva sa, že súd prvého stupňa nedostatočne prihliadal na vyjadrenie lekárskej správy pedopsychiatričky MUDr. Z. E. z marca tohto roku, kde odporúča zastaviť predbežným opatrením nútený a neprimeraný styk a taktiež vyjadrenie samotného otca, ktorý sám priznal, že mal. L. k nemu mala problém chodiť od začiatku a že v októbri 2013 tam bola naposledy. Otec pri vykonávaní rozhovoru s psychologičkou Referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Košice podával zavádzajúce informácie, nakoľko nikdy sa sám o deti telefonicky nezaujímal, ani neinformoval, dokonca klamlivo odpovedal na otázku psychologičky, že mu neudala dôvod, prečo maloletá k nemu odmieta ísť. V dôsledku toho bola psychologička zavedená a na základe toho neadekvátne posúdila situáciu. K psychologičke boli na pohovor predvolané aj maloleté deti. Po opustení Referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Košice sa maloleté deti nevedeli psychicky vyrovnáť s nátlakom, ktorý psychologička na nich vyvíjala a argumentmi, ktoré maloletým predkladala, rovnako ako aj jej. Od prvého telefonického rozhovoru postupovala voči nej zaujato a táto zaujatosť sa aj odzrkadlila v posudku, ktorý súdu postúpila. V lekárskej správe, ktorú prikladá, je uvedený síce len stručne nátlak, ktorý vyvíjala psychologička na deti. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby bol nariadený zákaz styku otca aj s mal. L.. K odvolaniu pripojila správu detskej psychiatričky MUDr. Z. E. o vyšetrení maloletých detí zo 7.4.2014, z ktorých vyplýva, že mal. L. udáva, že sa otca veľmi bojí, nechce s ním byť, pani doktorka mu údajne povedala, že ockovi nedávajú priestor, aby sa o nich staral, chlapec je nahneváný, udáva, že ho pani doktorka nepočúvala, on ozaj s otcom byť nechce, radšej si niečo urobí. Matka uviedla, že je veľmi zmätená, údajne sa na úrade práce nestretla s pochopením, doktorka vraj súhlasila s tým, že starí rodičia deťom vymývajú rany saponátmi, lebo ani jej mama nebola s ňou, keď mala zlomenú ruku, pani psychologička jej povedala, že svokra určite deti vychovala dobre, keď podnikajú, bola neprístupná akýmkoľvek argumentom, decko je údajne rozmazané, matka mu nesmie brániť v styku. Chlapcovi povedala, že u otca je deťom dobré, matka nesmie deťom brániť v styku, s otcom detí

sa údajne musia stotožniť s tým, že majú polovicu psychiky otca, preto sa musia s otcom stretávať, aby sa naučili žiť so sebou. Dieťa sa po návrate z úradu práce rozplakalo, jeho stav bol ešte horší, v noci plakal zo sna, matka udáva, že opakovane v noci chodíva k nej do postele, je celkom zmätený, prestal sa hrať, nič ho nezaujíma. V čase vyšetrenia na ambulancii je chlapec smutný, depresívny s anxiózne fobickou symptomatológiou, nepokojom. Psychiatrička konštatuje závažnú reakciu na stres F 43 suicidálne proklamácie, odporúča riešiť situáciu korektne v prospech dieťaťa, upozorňuje na suicidálne proklamácie dieťaťa. Maloletá L. bola z ambulancie odoslaná na ÚPSVaR, kde bol s ňou prevedený pohovor. Dieťa spontánne udáva, že teta bola na ňu zlá, z vyšetrenia ju bolelo bruško, povedala jej, že ju bolí brucho, poslala ju vykakať sa a že bude dobre. Dieťa uvádza, že malo hnačku, veľmi ju bolelo brucho a bolí ju doteraz. Teta jej hovorila, že s ockom musí byť, že im mama bráni s otcom sa stretávať, dievča spontánne udáva, že ona nechce, nie je jej tam dobre, nepáči sa jej správanie sa otca a starých rodičov. Matka pri vyšetrení udáva, že ju psychologička celý čas presviedčala, že manžel je skvelý človek, hoci ho nikdy nevidela, zvaľovala vinu na zlú výchovu matky a údajne sa celý čas zaoberala tým, ako deti musia byť s otcom. Je presvedčená, že svoje deti vychovala správne, aj keď učte k ich otcovi, to, že ho odmietajú je dôsledok toho, čo prežívajú, nie výsledok jej výchovy. Dievča je počas vyšetrenia úzkostné, depresívne, má slzy na krajíčku, prosí o pomoc, veľmi sa bojí, ako teta na sociálke rozhodne. Chce byť s mamou, s otcom iba ak chvíľku, keby prišiel tu, ona tam ísť nechce. Psychiatrička konštatuje reakciu na stres F 43 a psychosomatickú poruchu F 54 s odporúčaním riešiť situáciu v prospech detí v ich záujme.

Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že jeho čiastočnou odpoveďou na tvrdenie matky, že súd nedostatočne prihliadal na vyjadrenie pedopsychiatričky, sú fotografie, ktoré prikľadá, na ktorých je zachytený jeho styk s deťmi a jeho rodinou v mieste jeho trvalého bydliska. Na fotografiách je vidieť ich spontánne správanie sa k nemu a k jeho rodine v čase, keď sa nemuseli báť, že ich matka vidí. O nútení môže hovoriť zo strany matky, ktorá v čase, keď sa deti nachádzali u neho, vyžadovala od nich, aby s ňou niekoľkokrát do dňa telefonovali, ale tak, aby nikto z jeho rodiny pri tom nebol. Ukázalo sa, že súkromie potrebujú preto, lebo deťom bolo v ich spoločnosti trápne hovoriť o ňom ako o U. a jeho sestre ako o M., keď ho v skutočnosti oslovovali ocko a jeho sestru M.. Matke to stačilo, aby sa utvrdila v tom, že deti sa správajú k nemu a jeho rodine tak, ako im prikázala. Hovory prebiehali hlasno, takže niektoré časti rozhovoru počul. Deti boli matkou poučené, čo si majú u nich všímať a ako sa majú k nim správať a o čom ju majú informovať. Najmä si mali dávať pozor, aby sa ich jeho sestra nedotýkala. Tento scenár sa opakuje aj teraz, ale v oveľa nebezpečnejšej miere. Deti musia do omrzenia rozprávať, čo všetko im urobil zle, ako sa ho boja. Na druhej strane túžia byť s ním, len nevedia, ako sa majú k nemu dostať. L. na konci prázdnin v roku 2013 dokonca plánoval chodiť do školy v Y.. Keď sa to dozvedela matka, dostali udalosti tento smer a spád. Nie je ťažké si domyslieť, prečo. Dôvody, prečo L. do X. F. nechcela chodiť, doposiaľ nepozná. Matky detí sa to ani nepýtal, lebo pravdu by mu nemohla povedať, keďže všetko sama programovala. Tieto dôvody chcel počuť od dcéry, ale žiadne si nevedela nájsť. Vyšetrenia u Dr. E. považuje za účelové, nakoľko sa matka nevedela zmieriť s výsledkami pohovoru u psychologičky PhDr. L. F.. V postate išlo o zápis tém, ktoré ju rozčúlili. V rozhovore s kolíznym opatrovníkom v apríli matka uvádza, že pravidelne raz do týždňa navštevuje pedopsychiatričku v Košiciach. Ide tiež o účelové vyjadrenie, ktoré počul prvý raz. Nevie ani to, prečo by deti potrebovali takéto vyšetrenie. Počas pobytu u neho neboli psychicky rozhodené. S rozhodnutím súdu, ktorým zamietol návrh matky na predbežný zákaz styku s mal. L., sa stotožňuje. Pri tomto prístupe matky sa aj tak neuskutočňoval. Pokiaľ nedôjde k jej zmene, ani sa nebude dať uskutočniť.

Otec podal odvolanie proti výroku, ktorým súd prvého stupňa predbežne zakázal jeho styk s mal. L. a navrhol, aby odvolací súd tento výrok zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie alebo ho zmenil a návrh na nariadenie predbežného opatrenia aj v tejto časti zamietol. Uviedol, že všetky tvrdenia matky sú ovplyvnené jej postojom k jeho osobe a k jeho rodine. Nie je pravda, že sa psychický stav detí zhoršoval tým, že sa s nimi stýkal. Deti sa tešili, že zasa pôjdu s ním do X. F., pretože to bola vítaná zmena, keď sa mohli hrať so svojimi sesternicami. Žiadne odpočúvanie detí nerobil, okrem faktu, že L. na Vianoce daroval svoj firemný telefón, pretože ten, ktorý syn mal, bol poruchový. V tomto telefóne bol dodatočne nainštalovaný softvér, ktorý automaticky nahrával všetky hovory a to mu uľahčovalo prácu. Prístup k nahrávkam mal len ten, kto telefón používal, nikam sa automaticky neposielali. Telefón je u syna, preto nemá k nemu prístup. Lutuje, že spomínaný softvér neodstránil skôr, než telefón dal synovi. Nijakú miestnosť neodpočúval. Správanie detí bolo čudné vtedy, keď museli telefonovať so svojou matkou. Vtedy odchádzali do miestnosti, kde sa cítili byť samé, čo odôvodnili tým, že chcú mať pri telefonovaní s matkou súkromie. Deti v ich veku sú spontánne a nedbajú na nijaké súkromie. Matka trvale vyžadovala

od detí, aby ju niekoľkokrát do dňa volali. Videl, že je to pre ne veľmi stresujúce, pretože počas hry museli sledovať hodiny, či už neprišiel čas, kedy mali volať. Počas pobytu u neho boli deti spontánne, cítili sa dobre a stravu prijímali bez námietok, pretože im varili stravu podľa ich chuti a to aj krupicu, ktorá synovi chutila obzvlášť. Deťom nikdy nespomínal nehody, ktoré má s ich matkou, nenadával na ňu, ani sa o nej škaredo alebo inak neprijateľne nezmieňoval. Slovné spojenia používané deťmi u detskej psychiatričky sa zhodujú s tými, ktoré používa ich matka pri komunikácii s ním. Nikdy sa nestalo, že by niektoré dieťa nasilu vtlačil do auta. Od určitého času dcéra začala odmieťať s ním odísť. Keď sa jej pýtal na dôvod, nevedela mu odpovedať. Deti u neho nikdy neplakali, nedostali bitku a zvýšený hlas použil, len keď ich nijako ináč nebolo možné usmerniť. Pri deťoch nepoužíval liečenie reiki, čo je ľahké dokázať, postačí, keď sa ich kompetentný človek spýta na to, ako postupoval a čo pri liečení robil. Nie je kompetentný posúdiť odbornosť MUDr. E., ale v texte jej zápisu z vyšetrenia syna sú tvrdenia, ktoré pri komunikácii s ním sústavne používa matka detí, navyše s jej identickými slovnými spojeniami. V jeho spoločnosti syn takéto tvrdenia ani slovné spojenia nepoužíva. Domnieva sa, že ide o účelové vyšetrenie, ktoré slúži matke ako podnet na nariadenie predbežného opatrenia o zákaze styku. U syna nikdy nespozoroval samovražedné sklony. Matka detí má však veľké skúsenosti s pokusmi o samovraždu a často ich používala počas ich manželstva, ako aj počas života s jej rodičmi na vydieranie.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že funkciou programu, ktorý je v mobile nainštalovaný, je funkcia odposluchu a zabudol, že sa vyhrážal práve týmito nahrávkami, ktoré chcel neskôr použiť pri súdnom pojednávaní, kde chce dokázať, že deti je lepšie zveriť do jeho starostlivosti a práve pri tom boli prítomné maloleté deti, ktoré si bohužiaľ všetko vypočuli a dokonca sám rozprával s mal. L. tesne pred použitím tejto vyhrážky, takže si musel byť vedomý toho, že sa maloleté deti nachádzajú v takej blízkosti, kedy je hlasný rozhovor počuť do určitej vzdialenosti. Rovnako je ťažké stotožniť sa s tvrdením otca, že neodpočúval žiadne miestnosti, nakoľko už pri rozvoде použil nelegálne zhotovené videonahrávky pomocou mikrokamery uloženej v gombíku svojho švagra, ktorý mal za úlohu ju niekoľko týždňov sledovať a pokiaľ sa utiahla do bezpečia izby alebo kúpeľne, boli použité nainštalované mikrokamery a záznam použil na súde, kde si to okrem nej pozrela aj sudkyňa JUDr. Agnesa Hvastová a právni zástupcovia, takže už aj v tomto prípade boli hrubo porušené jej ľudské práva na súkromie a preto je presvedčená, že pokiaľ deti udávali pocit zmeny nálad v rôznych miestnostiach, že aj v tomto prípade sa jedná práve o používanie jemu vlastných spôsobov. Nie je pravda, že maloleté deti jej museli telefonovať niekoľkokrát do dňa, jediné, čo potrebovala vedieť, bolo, či dorazili v poriadku a kedy plánujú sa vrátiť, resp. keď niečo zabudli doma. Otec mal väčšinu času nedostupný telefón, preto musela hovory uskutočňovať prostredníctvom jeho rodičov alebo detí, prostredníctvom ktorých si vyžiadala komunikáciu s ich otcom. K vyjadreniu o slovných spojeniach, ktoré sú používané deťmi u Dr. E. zastáva názor, že práve uvedené vyjadrenie na jej adresu použila psychologička Referátu poradensko-psychologických služieb, len si nevšimla, že tieto slovné spojenia preberala ona od maloletých detí a nie opačne. Otec napáda odbornosť kvalifikovanej pedopsychiatričky, ktorú nikdy predtým nevidela, ani nepoznala a bola k nej odoslaná z Linky detskej dôvery, kam volal jej maloletý syn a dožadoval sa pomoci po porade so školskou psychologičkou, ktorej sa taktiež zdôveril so svojimi problémami a taktiež triednej učiteľke. Ostatné tvrdenia sa nezakladajú na pravde a deti ich vedia samé popísať, ako sa čo udialo, preto sa k tomu nebude opakovane vyjadrovať. Fotodokumentáciu, ktorú otec zaslal, považuje za tendenčnú a vopred plánovane vykonštruovanú a pripravovanú, nakoľko dlhodobo pracuje na myšlienke striedavej starostlivosti, ktorú už súd raz zamietol. Deti jej veľakrát povedali, že museli umelo pózovať a usmievať sa, aj keď nechceli a sú tam použité aj fotografie z ich spoločných stretnutí, kde je jasne vidno, že sa spontánne bavili, keď bola prítomná aj ona. K otázke, ktorú otec položil mal. L., prečo k nemu nechce chodiť a ona mu neodpovedala, uviedla, že niekde sa stala chyba a pokiaľ súd uzná za vhodné, stačí sa pozrieť na protirečivé vyjadrenia otca pri súdnom znalcovi a napríklad v rozvodovom konaní, ale aj v iných jeho vyjadreniach, ktorým zavádzal okolie. Zdôraznila, že nejde o jej súkromný súboj, ako to popisuje otec detí, lebo ona si svoj život usporiadala, ale ide o vôľu a vyjadrenia jej detí, ktoré sa snaží zastúpiť a ochrániť ako len vie od spôsobu života izolovaného od okolia, ktorý vedie otec detí.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniam rodičov nevyjadril.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie podľa § 212 ods. 2 písm.a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a v celom rozsahu sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa, ako aj s odôvodnením napadnutého uznesenia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa uvádza, že nariadením predbežného opatrenia sa upravujú pomery účastníkov len dočasne a zásadne sa ním neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej, v ktorom súd vykoná dokazovanie pre spoľahlivé zistenie skutočností, či styk rodiča s dieťaťom ohrozuje fyzické alebo psychické zdravie dieťaťa alebo ide len o predstieraný stav a zámerné ovplyvňovanie detí preferenčným rodičom, teda rodičom, ktorému boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti, pričom takéto zistenie spravidla vyžaduje súčinnosť s odborníkmi z iných vedných odborov (pedopsychológie, pedopsychiatrie). Dôsledné skúmanie týchto skutočností však presahuje rámec konania o nariadení predbežného opatrenia, v rámci ktorého ani zákon nepredpokladá, že by mal súd vykonávať dokazovanie (§ 120 a nasl. O.s.p.) a pre nariadenie predbežného opatrenia je teda postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Súd prvého stupňa sa pri rozhodovaní o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia vyššie uvedeným dôsledne riadil a správne vyhodnotil nevyhnutnú ingerenciu do pomerov účastníkov dočasným vylúčením styku otca s mal. L. z dôvodu existujúceho rizika skratového konania u dieťaťa proklamujúceho suicidálne aktivity konštatované jednak lekárskou správou detskej psychiatričky MUDr. E., ako aj psychologičkou Referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Košice. Na základe uvedeného odvolací súd zastáva názor, že dočasné vylúčenie styku otca s dieťaťom je v záujme maloletého a je nepochybné, že ujma na právach účastníkov, ktorá môže vzniknúť v prípade, ak sa ukáže, že predmetné tvrdenia v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, prípadne aj v správe o psychiatrickom vyšetrení maloletého sa nezakladajú na pravde, bude menšia ako ujma, ktorá by vznikla, ak by súd predbežné opatrenie nenariadil. Odvolací súd sa rovnako stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o vyhodnotenie, resp. neexistenciu naliehavosti predbežnej úpravy pomerov vo vzťahu k mal. L., keďže podľa tvrdení matky maloletá k otcovi nechodí od októbra 2013, resp. od leta 2013, pričom z podaní rodičov nevyplýva, že by sa otec násilným spôsobom styku s maloletou domáhal. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že na súčasnom stave majú podiel obidvaja rodičia, vzťahy medzi nimi sú vyhrotené, spolu nekomunikujú a zjavne do riešenia vzájomných sporov vtiahli maloleté deti, ktoré vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť nie sú schopné psychicky spracovať vzniknutú situáciu, čo sa následne prejavuje nielen psychickými, ale aj psychosomatickými problémami detí. Každé dieťa má právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom a je predovšetkým na nich, aby svojím správaním, najmä vzájomnou úctou a toleranciou vytvárali bezkonfliktné výchovné prostredie, pretože rola každého z rodičov v psychickom vývine maloletého dieťaťa je v podstate nezastupiteľná a absencia výchovného vplyvu ktoréhokoľvek z rodičov má spravidla nepriaznivý vplyv na celkový vývin osobnosti dieťaťa, ktorého následky sa môžu preniesť až do dospelosti dieťaťa. Úlohou preferenčného rodiča, teda rodiča, ktorý dieťa vychováva a ktorý má dieťa zverené do osobnej starostlivosti je okrem iného, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk detí s druhým rodičom a to hlavne vedením detí k tomu, aby mali správny vzťah k tomuto rodičovi, od ktorého sa naopak očakáva citlivý a trpezlivý prístup, pretože akékoľvek násilné nútenie do styku môže mať negatívny vplyv na psychický vývin dieťaťa. Zákaz styku rodiča s dieťaťom je výnimočným riešením a môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa, nemôže ísť o rozhodnutie konečné a musí byť zabezpečené vytvorením predpokladov pre to, aby zúžený alebo prerušený kontakt mohol byť perspektívne obnovený. Smerodajným pre posúdenie týchto skutočností sú jednak dôvody, na ktoré sa rodič navrhujúci obmedzenie alebo zákaz styku odvoláva, ale aj skutočnosť, či hľadá riešenie a navrhuje ďalší postup na nápravu vzťahov. Zásadne nemožno obmedzenie alebo zákaz styku vysloviť v prípade, ak uvádzané dôvody vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Pretože súd prvého stupňa správne a zákonne rozhodol o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že povinnosťou súdu prvého stupňa bude v súlade s ust. § 76 ods. 3 O.s.p. začať konanie vo veci samej, nakoľko ide o konanie, ktoré je možné začať aj bez návrhu v zmysle ust. § 81 ods. 1 O.s.p. a návrh účastníkmi podaný doposiaľ nebol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.